

Didaktika finančního vzdělávání

Ludvík Uhrovič

Běžný účet, spořicí účet, vklady, stavební spoření, penzijní spoření

Teoretická část

- Vklady dělíme podle toho, zda s penězi lze disponovat kdykoli nebo omezeně.
- Základní typy bankovních vkladových produktů:
 - Běžný účet
 - Spořicí účet
 - Termínovaný vklad s výpovědní lhůtou či bez
 - Revolvingový termínovaný vklad

Podle čeho vybírat

• Základními parametry, podle nichž lze vybírat mezi vkladovými produkty jsou:

- výše zhodnocení vkladu (liší se především v závislosti na objemu vložených peněz a na délce jejich uložení),
- účtované poplatky za vedení vkladového účtu,
- podmínky předčasného výběru,
- pověst úvěrové instituce, riziko jejího bankrotu,
- další podmínky vkladu (např. některé produkty umožňují pouze jednorázový vklad, po dobu trvání není možné peníze dále ukládat).

Bankovní účet

- Nejrozšířenější vkladový produkt.
- Běžný účet primárně neslouží ke spoření, ale k provádění plateb. Peníze na něm uložené díky prakticky nulovému úročení ztrácejí kvůli inflaci na hodnotě. Proto je dobré na běžném účtu držet pouze takové množství peněz, které potřebujete k provádění běžných transakcí (platba nájmu, elektřiny, vody, telefonu, školného, nákupy spotřebního zboží denní spotřeby) a zbylé peníze převádět a spořit na jiném typu účtu s vyšším úročením.
- Na běžný účet bývá také navázána řada dalších služeb bank, např. debetní platební karta, internetové bankovníctví, telefonní bankovníctví atd.

Spořicí účet

- Spořicí účet je kombinací běžného účtu a termínovaného vkladu. Pokud nejde o spořicí účet s výpovědní lhůtou, vklady na spořicím účtu bývají dostupné kdykoli. Některé spořicí účty jsou nabízeny pouze ve spojení s běžným účtem, jiné samostatně. Ke spořicímu účtu obvykle nebývá vydávána platební karta. Z některých spořicích účtů lze provádět pouze omezený počet transakcí (např. převod peněz pouze na určený běžný účet). Výhodou spořicího účtu je obvykle vyšší úročení než u účtu běžného, při zachování likvidity (možnosti výběru) uložených peněz.
- Za vedení spořicího účtu banky většinou neúčtují poplatky.

Termínovaný vklad s výpovědní lhůtou

• Výpovědní lhůta je časové období, které uběhne mezi podáním žádosti o výběr vkladu a výběrem samotným. Znamená to, že peníze jsou uloženy na dobu neurčitou a banka s nimi neomezeně disponuje do konce výpovědní lhůty. Banka však do doby, než je podána výpověď vkladu (tedy než je požádáno o výběr peněz), neví, jak dlouho bude moci s penězi disponovat. Vložené peníze jsou úročeny v závislosti na délce výpovědní lhůty, tedy v závislosti na délce doby, po níž má banka jistotu neomezené dispozice s vloženými penězi. Vložené peníze zpravidla nelze vybrat před uplynutím výpovědní lhůty bez sankce.

Termínovaný vklad bez výpovědní lhůty

- Jedná se o vklad na předem určenou dobu (termín). Termín vkladu je časové období, které uběhne mezi vložení peněz a možností jejich výběru. Banka předem ví, jak dlouho bude moci s penězi disponovat. Proto je zde také vyšší úrok. Peníze je možno vybrat až po uplynutí termínu, předčasný výběr je většinou možný pouze při zaplacení sankčních poplatků, které snižují výnos z vkladu.

Revolvingový termínovaný vklad

•Revolving vkladu znamená, že pokud vkladatel peníze po uplynutí termínu včas nevybere, nebo jejich výběr neoznámí, vklad je obnoven (začne plynout nový termín). Musíte si proto hlídat den splatnosti vkladu, a pokud chcete peníze vybrat, musíte je vybrat v daný den. O den později je již vklad obnoven a vázán na další termín a Vy byste museli při výběru platit sankční poplatek.

Standard mobility

•V případě, že se chystáte změnit bankovní účet a jinou banku, nenechte se zlákat pouze reklamou. Dobře projděte sazebníky bank a uvažte výši různých poplatků, podmínky a síť bankomatů a poboček. Také zvažte načasování přechodu z jedné banky do druhé, aby došlo k řádnému a včasnému provedení všech vašich plateb.

•Standard mobility stanovuje postup při změně banky. Žádost o změnu banky je nutné podat osobně na pobočce nové banky. Ta následně vyřídí převody trvalých příkazů a inkas a dalších plateb. Změna banky trvá minimálně 12 bankovních/pracovních dní, a dochází při ní ke změně čísla účtu. Na základě zákona musí spotřebiteli převedení účtu k jiné bance umožnit každá banka.

Stavební spoření

• Stavební spoření je produktem složeným ze spoření se státním příspěvkem s možností čerpání úvěru za předem danou úrokovou sazbu (po splnění předem daných podmínek).

Stavební spoření poskytují stavební spořitelny, což jsou banky specializované na stavební spoření.

• Fáze stavebního spoření:

• fáze spořicí, kdy se ukládají na účet u stavební spořitelny peníze. Ty je možno ukládat podle možností jak pravidelně (měsíčně, půlročně, ročně), tak nepravidelně.

• fáze úvěru, kdy po splnění podmínek vzniká nárok na poskytnutí úvěru do výše tzv. cílové částky. Cílová částka je zvolena při podpisu a jde o limit peněz, které účastník může ze smlouvy o stavebním spoření získat. Ten nemůže být překročen, rovná se součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů a státní podpory, po odečtení daně z příjmů z těchto úroků.

Stavební spoření

- Uzavírá se na dobu 6 let.
- Po této době lze přestat spořit a založit smlouvu novou nebo peníze vybrat.
- Po ukončení spoření není nutné dokládat účel, při úvěru ano.
- Státní podpora je vyplacena až po ukončení smlouvy a splnění podmínek, ale připisována ročně. Státní podpora stavebního spoření činí 10 % z ročně naspořené částky, která je však započítávána pouze do výše 20.000 Kč. Maximální výše státní podpory je tedy 2.000 Kč ročně. Podmínkou je buď 6 let od uzavření smlouvy spořit a peníze nevybírat, nebo si vzít úvěr, a ten použít na bytové potřeby.

Penzijní připojištění

- Účast ve III. pilíři je dobrovolná. Ze systému lze předčasně vystoupit, ovšem nárok na státní příspěvek a daňové úlevy je podmíněn setrváním do stanovené doby. Stát k měsíčním příspěvkům účastníků vyplácí státní příspěvek (od 90,- do 230,- při vkladu 300,- a výše) a umožňuje odečíst část zaplacených příspěvků ze základu daně z příjmů (při vkladu 1000,- až 3000,-).
- Od roku 2016 je vstup do doplňkového penzijního spoření možný již od narození – rodiče mohou uzavřít smlouvu za své nezletilé dítě. Na tuto smlouvu nelze uplatnit daňový odpočet. Pokud spoření trvalo alespoň 10 let (120 měsíců), lze ve věku 18 let dítěte vybrat třetinu naspořených peněz, u níž však bude státu vrácen státní příspěvek.

Praktická část

•Skupinová práce:

- Skupinky 2 žáků dostanou za úkol najít jednotlivé peněžní ústavy a zjistit nabídku produktů a podmínky jejich poskytování (bankovní účty a spořicí účty), následně skupinky připraví výsledky jejich snažení ke vzájemnému porovnání v rámci třídy.

Otázky: 1) Který produkt je nejvhodnější a proč?

2) Který by si vybrali a proč?

•Úkoly k zamyšlení – úskalí a výhody termínovaných vkladů

- žáci vyjdou z teoretických poznatků a doplní informacemi z internetových stránek bank

•Úkoly k zamyšlení – výhody a nevýhody stavebního spoření a penzijního připojištění

- Žáci se zamyslí a ve skupince se pokusí zhodnotit, následuje diskuze celé třídy

Praktická část

- Žáci si připraví scénku na téma „Zřízení bankovního produktu“
 - V rámci příprav si zjistí, jaké podmínky musí splnit a jaké doklady musí předložit
 - Odehrají pak scénku na zvolené téma
 - Následuje diskuse, zda vše proběhlo správně, zda neudělali chybu a návrhy od spolužáků.
- Souhrnná diskuze nad tématem hodiny

Poznámka

.Praktická část je koncipována pro výuku tématu Majetek a jeho vlastnictví v rámci výuky Občanské nauky v 1. ročníku SOŠ obor H Obráběč kovů v hodinové dotaci.

.Děkuji za pozornost

Použité zdroje

- Běžný účet a termínovaný vklad
[.https://www.psfv.cz/cs/penize-a-ucty/ucty](https://www.psfv.cz/cs/penize-a-ucty/ucty)
- Stavební spoření
[.https://www.psfv.cz/cs/penize-a-ucty/ucty](https://www.psfv.cz/cs/penize-a-ucty/ucty)
- Penzijní připojištění
[.https://www.psfv.cz/cs/duchody/penzijni-prijisteneni-a-doplnekove-penzij](https://www.psfv.cz/cs/duchody/penzijni-prijisteneni-a-doplnekove-penzij)